Testaussuunnitelma

Kohahdus Helsinki 13.12.2006

Ohjelmistotuotantoprojekti HELSINGIN YLIOPISTO Tietojenkäsittelytieteen laitos

Kurssi

581260 Ohjelmistotuotantoprojekti (6 ov)

Projektiryhmä

Taro Morimoto, Projektipäällikkö Tuomas Palmanto, Vaatimusmäärittelyvastaava Mikko Kinnunen, Suunnitteluvastaava Markus Kivilä, Koodivastaava Jari Inkinen, Testausvastaava Paula Kuosmanen, Dokumenttivastaava

Asiakas

Teemu Kerola

Johtoryhmä

Sanna Keskioja

Kotisivu

http://www.cs.helsinki.fi/group/kohahdus

Versiohistoria

_	Versi	o Päiväys	Tehdyt muutokset
	0.1 0.2 0.3 0.4 0.5	11.10.2006 15.10.2006 20.10.2006 01.11.2006 20.11.2006	Ensimmäinen versio Lisätty puuttuvat käyttötapaustestit Korjattu virheitä Korjattu käyttötapaustestejä Lisätty 2. syklin tapaukset
	0.6	13.12.2006	Tarkistettu versio

Sisältö

1. Johdanto	1
1.1 Tavoitteet	1
1.2 Dokumentin rakenne	1
2. Sanasto	2
3. Testausstrategia	3
3.1 Yksikkötestaus	3
3.2 Integrointitestaus.	4
3.3 Järjestelmätestaus	5
3.4 Muu testaus	5
4. Testaukseen käytettävät välineet	6
4.1 Testauskirjastojen lisääminen Eclipseen	6
4.2 JUnit-testien teko Eclipsessä	6
4.3 Junit-testin rakenne	6
4.4 Junit-testien ajo eclipsessä	7
4.5 HttpUnit-testit	7
4.6 JSPUnit-testit	7
5 Suoritettavat testitapaukset	9
5.1 Koodin testaus	9
5.2 Käyttötapaukset	9
5.2.1 Opettajan käyttötapaukset	
5.2.1 Opiskelijan käyttötapaukset	
5.3 Testien raportointi.	
6 Testausaikataulu	

1. Johdanto

Kohahdus on järjestelmä automaattisesti tarkastettavien TTK-91-konekielen harjoitustehtävien luomiseen ja ratkaisemiseen. Järjestelmä on tarkoitettu käytettäväksi opetuksen tukena, opetettaessa Tietokoneen toiminta -kurssia. Tietojenkäsittelytieteen opettajat voivat tehdä järjestelmään uusia tehtäviä ja määritellä kuinka ne tarkastetaan automaattisesti. Tietokoneen toiminta -kurssin opiskelijat ja kurssin tehtävistä kiinnostuneet itseopiskelijat voivat ratkaista tehtäviä ja saada palautetta niiden onnistumisesta.

1.1 Tavoitteet

Tämän testausdokumentin tavoitteena on opastaa testausvaihe, siten että Kohahdus- järjestelmä toimii virheettömästi ja toteuttaa vaatimusdokumentin vaatimukset.

Kaikkia virhetilanteita ei välttämättä löydetä testauksen aikana, mutta pyritään siihen että ohjelma suoriutuu annetusta tehtävästä virheettömästi ja mahdollisimman nopeasti. Tässä testaussuunnitelmassa kuvataan, kuinka Kohahdus testataan, jotta päästäisiin yllä kuvattuihin tavoitteisiin. Testauksen suunnitteludokumentissa on käytetty mallina muiden ohjelmistotuotantoprojektien dokumentteja.

1.2 Dokumentin rakenne

Luvussa 2 sanasto.

Luvussa 3 kuvataan testaussrategia: yksikkötestaus, integrointitestaus, järjestelmätestaus.

Luvussa 4 kerrotaan testaukseen käytetettävistä välineistä.

Luvussa 5 kerrotaan, mitä kaikkea halutaan testata.

Luvussa 6 kerrotaan testausaikataulusta.

2. Sanasto

suorittamiseen

TTK91=Auvo Häkkisen kehittämä ohjelmointikieli, joka läheisesti muistuttaa symbolista konekieltä.

KOKSI=Auvo Häkkisen kirjoittama konekielisimulaattori, joka toteuttaa TTK-91-kielen.

Järjestelmä=Projektimme tuotos, Kohahdus

Ohjelma=Opiskelijan kirjoittama TTK91-ohjelma, eli vastaus johonkin tehtävään eAssari=Tietokantapohjainen ympäristö ohjelmallisesti tarkastettavien harjoitus- ja koetehtävien

Titokone=Koski-nimisen Ohjelmistotuotantoprojektiryhmän vuonna 2004 rakentama järjestelmä konekielisten ohjelmien kääntämiseen ja suorittamiseen.

Koski=Vuoden 2004 Ohjelmistotuotantoprojekti joka rakensi konekielen simulaattorin ja debug-ympäristön, eli Titokoneen

Koskelo=Vuoden 2004 Ohjelmistotuotantoprojekti, joka integroi Titokoneen ja eAssarikehyksen yhteen. Ratkaisusta ei tullut kuitenkaan käyttökelpoista, eikä sitä ole otettu käyttöön.

Kriteeri=Sääntö jonkamukaan tehtävän oikeellisuus tarkistetaan. Kriteereitä voi ollamonta yhdelle tehtävälle.

Aihepiiri=Tehtävälle täytyy määritellä aihepiiri, johon tehtävä kuuluu.

JUnit=Testaustyökalu javakielelle

HttpUnit=Testaustyökalu webbisivuille (kuten servletit). Perustuu Junittiin.

JSPUnit=Työkalu erityisesti JSP-sivujen testaamiseen. Perustuu junittiin.

JSP=JavaServer Pages. Dynaamisien sivujen tekoon kehitetty ohjelmointikieli.

TitoTrainer=Kohahduksen tuotoksen nimi

3. Testausstrategia

Ohjelman testauksessa käytetään testauksen V-mallia. Tässä mallissa ideana on aloittaa yksikkötestauksella pienistä ohjelman osista, kuten metodeista ja luokista. Tämän jälkeen siirrytään testaamaan komponenttien yhteistoimintaa pienissä osissa, jotta saadaan selville missä virhe tapahtuu. Kolmannessa vaiheessa testataan osajärjestelmiä kokonaisuuksina, ja lopulta testataan koko järjestelmän toimivuutta.

Yksikkö- ja integrointitestaus pyritään tekemään testiluokilla mahdollisimman vähällä työllä. Järjestelmätestauksessa testataan ohjelmaa suoraan käyttöliittymien kautta, testaten kaikki palvelut, käyttötapaukset ja toiminnot. Projektin pääpainon ollessa käyttöliittymän selkeydessä, voidaan käyttää tämän asian testaukseen Tietokoneen toiminta- kurssin oppilaita. Kun ohjelmaa testaa joku muu kuin projektin jäsen, on paikalla kirjaamassa testaajan kommentteja joku projektilainen.

Koska Kohahdus-projektin järjestelmä joudutaan siirtämään projektin lopuksi asiakkaan toimesta varsinaiseen asiakasympäristöön, on tätä varten tehtävä asennusohjeet. Tämän testaus suoritetaan nykyisessä järjestelmässä poistamalla tietokannan taulut ja ohjelmisto, jonka jälkeen luodaan taulut sekä asennetaan ohjelmisto asiakasympäristöön.

3.1 Yksikkötestaus

Yksikkötestauksessa testataan jokainen luokka ja jsp-sivu. Painopiste on toteutuksen testaamisessa. Luokat testaavat luokan tekijät. Testit kirjoitetaan koodin jälkeen, koska testien kirjoitus sekä testien toteuttavan koodin tekeminen on työlästä eikä aikataulu anna sijaa tälle ratkaisulle.

Yksikkötestaus pyritään suorittamaan lausekattavasti, mikä tarkoittaa, että testattavasta kohteesta käydään muodostetusta suunnatusta verkosta käydään kaikki solmut läpi. Esimerkiksi metodista suunnattu verkko muodostetaan seuraavalla tavalla:

- Metodiin tulo on lähtösolmu ja siitä poistuminen maalisolmu. Molempia on tietenkin vain yksi.
- Kutakin lausetta kuvaa solmu ja siirtymistä lauseesta toiseen kuvaa verkon särmä.
- Ehtolauseen tapauksessa siitä lähtee kaksi särmää.
- Case-lauseessa niin monta särmää kuin case-tapauksia, sekä yksi särmä, joihin mikään vaihtoehto ei sovi.
- Jos lause on return, lähtee siitä särmä maalisolmuun.

Luokasta testataan metodit, paikalliset tietorakenteet ja rajapintojen toteutus. Metodeista testataan koodi, silmukat ja sisäiset tietorakenteet. Lisäksi suoritetaan virhetilanteiden testaus, kuten vaikka yritys hakea tietokannasta henkilön tiedot, jota siellä ei ole. Mahdolliset virhetilanteet luodaan ja tarkistetaan kuinka metodi selviää niistä. Rajapintojen toteutusta testattaessa tarkistetaan, että olion metodit ja attribuutit toimivat yhdessä, jotta ne voivat tuottaa luokan rajapinnan palvelut.

Lausekattavuus voidaan laskea seuraavalla kaavalla:

LK=TL/AL, missä

- **LK** on lausekattavuus,
- TL on testeissä käytetyn yksikön lauseiden lukumäärä
- AL on kaikkien yksikön lauseiden lukumäärä.

Toisin sanoen lausekattavuus kertoo, kuinka suuressa osassa testattavan yksikön lauseita on käyty, kun testit on suoritettu. Yleisesti tulisi pyrkiä mahdollisimman lähelle 100%:ia, mutta Kohahdus voinee tyytyä 70%:in. Hyväksymiskriteerinä myös että kaikki yksikön toiminnot ja mahdolliset tilat on testattu. Samoin kaikki poikkeustilanteet. Testaamattomia ohjelman osia ei tule liittää testaukseen vaan tulee luoda tynkiä (tai testata ensin ne osat joiden suorittamiseen ei tarvita muita osia).

Yksikkötestaus suoritetaan luokan ohjelmoijan laitteistolla. Laitteistoissa ei ole paljoa eroja, mutta ainakin testausvastaavan koneella voidaan testata, miten ohjelma suoriutuu huonolla prosessoriteholla.

3.2 Integrointitestaus

Integrointitestaus tullaan tekemään ns. Bottom-up -strategialla. Tällöin ei rakenneta runkoa kuten Top-down –strategiassa, vaan yksikkötestattuja osia integroidaan toisiinsa yksi kerrallaan ja näin saadaan hiukan suurempia yksiköitä. Jatketaan integroimista, kunnes lopulta saadaan valmis tuote.

Testauksessa testataan Kohahdus-komponenttien toimintaa keskenään, ja lisäksi testataan niiden toimintaa Eassarin ja Titokoneen kanssa. Toisaalta, koska Kohahdus on oma järjestelmänsä, testaus keskittyy vain Eassarin tietokantaan. Titokoneesta halutaan testata tarkasti tehtäviän ajaminen ja lopputilojen haku ja oikeellisuus.

Integrointitestauksessa tarkoitus kuitenkin testata nimenomaan intergroitujen yksiköiden palveluiden yhteistyötä, eli rajapintoja. Testausprosessi menee seuraavasti:

- 1. Selvitetään, mitä rajapintojen palveluja integroidut osat vaativat toisiltaan ja tarjoavat toisilleen: Siis mistä kohtaa osat liittyvät toisiinsa.
- 2. Tehdään jokaiselle palvelulle arvoalueanalyysi ja valitaan sen perusteella testisyöttet.
- 3. Käytetään rajapintaa annetuilla testisyötteillä kutsujan kautta.

Integrointitestauksessa ei pitäisi tulla ilmi muuta kuin rajapintaongelmia, sillä kukin yksikkö on jo testattu erikseen ja siten varmistettu että ne toimivat oikein. Vaikka kaikki yksiköt toimisivat oikein voi tulla ongelmia niiden yhteistyössä.

Integrointitestauksen ongelmia on esimerkiksi se, että kutsuja ymmärtää rajapinnan väärin, tai kutsuttava palauttaa väärin tulkitun arvon. Rajapintaa saatetaan myös käyttää väärällä tavalla. Kutsuja voi odottaa palvelulta sivuvaikutuksia, jotka eivät toteudu, tai kutsuttava aiheuttaa sivuvaikutuksia, joita kutsuja ei odottanut. Kutsuja voi myös aiheuttaa poikkeustilanteet, johon ei oltu varauduttu. Kutsuja ja kutsuttava voivat myös ymmärtää palvelun syötteiden arvoalueet eri tavoin.

Integrointitestauksessa voidaan vaikkapa testata parametrien arvoalueiden äärirajoilla olevia

testiarvoja tai antaa osoitinparametreille voidaan antaa null-osoitin. Viestinvälitysrajapinnoille voidaan tehdä rasitustestaus. Proseduraaliselle rajapinnalle voidaan tehdä poikkeuksellisia kutsumisjärjestyksiä, kuten vaikka tiedoston luku ennen sen avaamista.

Kahden yksikön integrointitestaus on valmis, kun kaikki yksiköiden välinen yhteistyö on testattu, kaikki poikkeukset on testattu, ja kaikki mahdolliset kutsuttavan aiheuttamat sivuvaikutukset järjestelmään on testattu. Integrointitestaus on valmis, kun kaikki yksiköt integroitu yhteen.

3.3 Järjestelmätestaus

Järjestelmätestaus (System testing) tehdään integrointitestauksen jälkeen. Järjestelmää testataan kokonaisuuten, johon kuuluvat ohjelmiston lisäksi laitteisto ja järjestelmän kanssa yhteistyössä toimivat ulkoiset ohjelmat.

Kohahdusta testataan suoraan käyttöliittymän kautta. Luodaan tunnus, luodaan tehtävä, ratkaistaan tehtävä ym. Toteutustapa eli oliopohjaisuus ei ole enää näkyvillä. Ohjelma testataan sekä Windowsissa että Linuxissa selaimina ainakin Explorer ja Firefox.

Järjestelmän testauksessa pyritään kustakin vaatimuksesta kirjaamaan täyttyykö vaatimus Kohahduksessa. Jos vaatimus ei täyty, täytyy kirjata miten vaatimuksen täyttymättömyys käy ilmi. Kirjataan myös mikäli jotain vaatimusta ei voida havaita tai testata.

3.4 Muu testaus

Käyttöliittymää on tarkoitus testata projektin ulkopuolisilla henkilöillä, jotta saadaan selville kuinka selkeä käytettävyys ohjelmalla on. Mikäli selkeitä epäselvyyksiä ilmenee, on syytä muokata käyttöliittymää selkeämpään muotoon.

Lopullisen testauksen suorittaa asiakas. Erimielisyyksistä pyritään keskustelemaan asiakkaan ja ryhmän kesken, mutta pienet toiminnaliset virheet pyritään lähes varmasti korjaamaan. Projektin ollessa kahdessa iteraatiossa voidaan ottaa asiakkaan kommentit ensimmäisessä demossa, ja korjata mahdollisesti puutteet toisessa iteraatiossa. Lopullisen testauksen voidaan todeta olevan valmis kun kaikki virheet on joko korjattu, tai niiden korjaamatta jättäminen on sovittu asiakkaan kanssa.

4. Testaukseen käytettävät välineet

Testaukseen voidaan käyttää JUnit, HttpUnit ja JSPUnit - testaustyökaluja. Jälkimmäiset perustuvat JUnittiin, ja ne on tehty testaamaan webbisivuja.

4.1 Testauskirjastojen lisääminen Eclipseen

Luodussa projektissa mennään **properties** – sivulle. Valitaan sieltä **Java Build Path** ja libraries – välilehti. Painetaan **Add External JARs**:ia ja haetaan tarvittavat kirjastot (.jar) tiedostoista. Lopuksi painetaan **ok**, jonka jälkeen testejä voidaan alkaa suorittamaan.

4.2 JUnit-testien teko Eclipsessä

Valitaan projektista testattava tiedosto, oikealla napilla **new**, **JUnit testcase**. Eclipse antaa testiluokalle valmiin nimen, ja voidaan valita tekeekö Eclipse testille valmiiksi tyngät metodeista. Testien tekoon löytyy apua osoitteessa <u>www.junit.org</u>.

4.3 Junit-testin rakenne

Alkuun täytyy importoida testikirjasto(t), kuten *import junit.framework*.*; JUnit-testit laajentavat yläluokkaa TestCase, joten ne määritellään muodossa:

```
public luokannimi extends TestCase {...}
```

Luokan nimelle syytä antaa jokin Test-päätteinen nimi, kuten vaikka DBHanderTest, jotta ne erottaa normaalista luokista. Luokassa käytettävät yhteiset muuttujat määritellään kuten muissakin luokissa metodien ulkopuolella. Yhteisiin muuttujiin voi vaikkapa sijoittaa testattavan luokan oliot, tosin välttämättä muutujia ei tarvitse olla yhtään.

setUp()- metodissa määritellään ennen kutakin testimetodia suoritettavat alustustoimet. setUp ajetaan automaattisesti ennen kutakin testimetodia. Jos testit esimerkiksi käsittelevät listarannetta ja muokkavat sitä, mutta halutaan, että testien alussa on kaikilla sama lähtötilanne, kannattaa alustus suorittaa setUp-metodissa. Esimerkki setUp metdista:

```
protected protected void setUp() {
    f12CHF= new Money(12, "CHF");
    f14CHF= new Money(14, "CHF");
}
```

tearDown()-metodissa määritetään kunkin testimetodin jälkeen suoritettavat toimenpiteet. Tässä metodissa vapautetaan pysyvät resurssit, jotka setUp-metodissa annettiin. Esimerkiksi suljetaan avatut verkkoyhteydet. tearDown()-metodia ei yleensä tarvita.

Testimetodit määritellään nimeämällä julkinen testimetodi muodossa *testTestinNimi*. Yhdessä testimetodissa kannattaa testata vain yhtä toimintoa eli käytännössä metodia. Testi kirjoitetaan käyttäen JUnitin assert-lauseita ja kirjoittamalla tarvittava määrä muuta koodia. Testien kirjoittajan on syytä varmistaa, että testi kattaa metodin testauksen tarpeeksi hyvin. Esimerkki testimetodista

assert-lauseita on erilaisia, kuten *assertTrue*, *assertEquals*, *assertNotNull*. Lisää tietoa asserteista löytyy Assertin API:ssa. http://junit.sourceforge.net/javadoc/junit/framework/Assert.html.

simerkit on otettu seuraavasta artikkelista: http://junit.sourceforge.net/doc/testinfected/testing.htm.

4.4 Junit-testien ajo eclipsessä

Testimetodeja ei tarvitse kutsua missään luokassa, vaan ajetaan luokka suoraan testinä. Valitaan **Run as**-valikosta JUnit. Testin jälkeen nähdään tiedot ajetusta testistä. *Runs* kertoo ajettujen testimetodien lukumäärän. *Errors* ilmoittaa monessako tapauksessa ohjelman suoritus on keskeytynyt johonkin virheeseen. *Failures* kertoo kuinka monta *assert*-lausetta on mennyt pieleen; tosin ohjelman osa on tällöin suoritettu loppuun. Klikkaamalla virheen antanutta testimetodia nähdään *Failure Trace* – ikkunassa tarkemmin mitä on mennyt pieleen.

4.5 HttpUnit-testit

HttpUnit-testit toimii kuten JUnit-testit eli ne laajentaa *TestCase*:n, niissä on setUp() ja tearDown() ja niissä käytetään myös assert-lauseita. HttpUnittia voidaan käyttää HttpServlet-luokkien testaamiseen. Tosin Kohahdus ei tule käyttämään niitä paljoa. Hyvä opastus aiheesta löytyy seuraavasta linkistä: http://httpunit.sourceforge.net/doc/tutorial/task1.html.

HttpUnit on kirjastot jotka täytyy importoida testiluokan alkuun. Testeissä luodaan olio ServletRunner, jolla luodaan client, ServletUnitClient. Tälle voidaan suorittaa operaatioita. Seuraavassa esimerkkejä:

```
ServletRunner sr = new ServletRunner( "web.xml");

ServletUnitClient client = sr.newClient();

client.setAuthorization( "aUser", "pool-admin");

WebResponse response = client.getResponse( "http://localhost/PoolEditor");

WebForm form = response.getFormWithID( "pool");
```

Asserttia käytetään siis jälleen testauksen oikeellisuuden tarkistamiseen, esimerkiksi vaikka:

```
assertEquals( "Away team 0", "", form.getParameterValue( "away0" ) );
```

HttpUnittia voidaan käyttää myös JSP-sivujen testaukseen, mutta vaikeasti saatavien ohjeiden vuoksi on parempi käyttää testityökalua JSPUnit, joka luotu juuri niitä sivuja varten.

4.6 JSPUnit-testit

JSPUnit on HttpUnitin tavoin lisäys JUnittiin. HttpUnit on monipuolisempi ohjelma, mutta samalla vaikeampi käyttää, joten JSPUnit soveltuu projektille hyvin. Luokat löytää sivulta: http://www.dallaway.com/jsptest/.

Testiluokat laajentavat taas TestCase:a. Alkuun on hyvä määritellä luokalle String-tyyppinen muuttuja, jossa on osoite testattavan tai testattavien JSP-sivujen sijainnille. Testimetodeissa luodaan Session-olioita, johon voidaan lisätä Cookie-olioita, tai käyttää luokkaa Response, jolla voi hakea Sessionista tietoja. Assert-lauseilla testataan jälleen kerran sivujen oikeellisuus.

Hyvä esimerkkitesti löytyy linkistä http://www.dallaway.com/jsptest/JSPTestTest.txt.

5 Suoritettavat testitapaukset

5.1 Koodin testaus

Ensimmäisessä iteraatiossa tullaan toteuttamaan tai muokkaamaan luokkia User.java, Task.java, Course.java, DBHandler.java ja Criterion.java. Testauksessa näistä luokista täytyy luoda Junittestiluokka, ja kirjoittaa kattavat testimetodit, jotka käyvät läpi koko koodin. Samoin JSP-sivujen koodi testataan, mahdollisesti käyttäen JSPUnittia.

5.2 Käyttötapaukset

Kohahduksen vaatimukset koostuvat paljolti käyttötapauksista, joten testaus on hyvä tehdä siltä pohjalta.

HYV=hyväksytytään kyseinen syöte.

5.2.1 Opettajan käyttötapaukset

Kt1. järjestelmään kirjautuminen

Sivu: Aloitussivu (login.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- tekstikentät Username, Password
- dropdown Language
- painike Sign in

Tekstikentät: Username ja Password

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: molemmat tyhjiä	'User name or password incorrect'
Toinen tyhjä	'User name or password incorrect'
Väär ä syöte: Teme xxyyzz	"User name or password incorrect"
Väär ä salasana:Teemu xxyzzz	"User name or password incorrect"
Oikea syöte: Teemu xxyyzz	HYV

Painike: Sign in

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Järjestelmä siirtää käyttäjän tehtävien
	selaussivulle

Kt2. Tehtävien selaaminen

Sivu: Kurssi ja tehtälistaus (teacherTaskList.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- Tekstikenttä Create new course
- painikkeet new course, remove course, course statistics(kt7), search users(kt7), new task, edit task, edit as new, remove task(kt6), log off(kt8),

Tekstikenttä: New course

Syöte	Toivottu tulos
Välilyönti	'Virheellinen kurssin nimi'
Html-koodia "Tito 2006 Linkki</a 	'Virheellinen kurssin nimi'
Yli 40 merkkiä: 'sdfdsdf'	'New course name must be 1-40 characters long'
Oikea "Titou syksy 2006"	HYV

Painike: New course

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Luo kurssin tekstikentässä määritellyssä
	nimessä, näkyy heti sivulla

Painike: Remove Course

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Kysyy varmistuksen poistetaanko kurssi. Mikäli
	valitaan kyllä kyseinen kurssi poistuu
	järjestelmästä.

Painike: Course Statistics

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Siirtää käyttäjän valitun kurssin
	statistiikkasivulle (showstatistics.jsp), jossa
	nähdään k urssin tilastot

Painike: Search users

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Siirtää käyttäjän oppilaiden tietojen hakusivulle
	(searchusers.jsp)

Painike: New task

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Siirtää käyttäjän tehtävänluontisivulle

Painike: Remove Task

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Kysyy varmistuksen poistetaanko tehtävä. Mikäli valitaan kyllä kyseinen kurssi poistuu
	järjestelmästä

Painike: Edit task

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Siirtää käyttäjän tehtävänluontisivulle, jonka kenttien oletusarvona kyseisen tehtävän arvot

Painike: Edit as new

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Siirtää käyttäjän tehtävänluontisivulle, jonka
	kenttien oletusarvona kyseisen tehtävän arvot

Painike: Log off

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Käyttäjä kirjautuu ulos järjestelmästä, siirtyy
	kirjautumissivulle

Kt3. Tehtävän lisääminen

Sivu: Tehtäväluontisivu (composer.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- painikkeet Add variable, Save, ja kielletyille/vaadituille käskyille olevat napit, Show printable

- view, hide printable view (kt5)
- Radiopainikkeet Fill-In/Programming, UseModel/Criteria
- tekstikentät Task name, Task Description, Inputs, Secret Inputs, Register values (7kpl), Register values for secret input (7kpl), Variable names, Variable values, Variable secret values, Outputs, Secret Outputs, Code size, Code size quality, data area size, data area size quality, stack max size, stack max size quality, executed commands, executed commands quality, memory references, memory references quality, max commands allowed, Palautekentät kaikille kriteereille, Final feedback success, Final feedback failed.
- Dropdownit, jossa vertailut muuttujien ja rekistereiden arvoille.

Painike: Add Variable

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Lisää uuden muuttujan listaan, jolle kaikki
	kentät määr itelty

Painike: Save

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Tallentaa tehtävän tietokantaan mikäli kaikki kentät kunnossa, siirtää käyttäjän takaisin tehtälistaussivulle, jossa näkyy lisätty tehtävä

Painikeet: kielletyt/vaaditut käskyt

Syöte	Toivottu tulos
Valitaan yksi vaadituksi	HYV
Valitaan yksi vaadituksi, yksi kielletyksi	HYV
Kaikki kielletty/vaadittu	HYV
Yksi kielletty	HYV
Ei yksikään kielletty tai sallittu	HYV

Radiopainikkeet: Fill-In/Programming

Syöte	Toivottu tulos
Fill-In	Kaksi ylimäär äistä tekstikenttää al ku- ja jälkikoodille
Programming	Ei ylimäär äisiä kenttiä

Syöte	Toivottu tulos
Fill-In -> Programming -> Fill-In, Fill-In	Teksti säilyy muutoksen mukana
kentissä tekstiä	

Radiopainikkeet: Use model/Criteria

Syöte	Toivottu tulos
Use model	Tekstikenttä mallikoodille
Criteria	Mallikoodin tekstikenttä häviää
Use model -> Criteria -> Use model, mallikoodissa tekstiä	Mallikoodin koodi tulee takaisin näkyviin

Tekstikenttä: Task name

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo, tyhjä	Virheellinen nimi
Välilyönti	Virheellinen nimi
Html-tekstiä: harjoitus 1	Virheellinen nimi
Yksi merkki	HYV
Yli 40 merkkiä: 'sdfgfdg'	'Task name must be 1-40 characters long'
Oikea syöte: Harjoitus 1	HYV

Tekstikenttä: Task description

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo, tyhjä	Virheellinen kuvaus
Välilyönti	Virheellinen kuvaus
Html-tekstiä: Laske sitä	HYV
Yksi merkki	HYV
Oikea syöte: Laske sitä	HYV

Tekstikentät: Inputs ja Secret inputs

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo, tyhjä	HYV, ei syötteitä

Syöte	Toivottu tulos
välilyönti	HYV, ei syötteitä
Yksi syöte: 3	HYV
Negatiivinen -1	HYV
Monta, mutta väär in, 4.4.3 3 5	Virheellinen syöte
Muu kuin numero: E	Virheellinen syöte
Välit eri lailla: 4,5, -4, 3, -2	HYV
Oikea: 3, -5, 7	HYV
Eri määr ä syötteitä Inputs ja Secret Inputs	HYV

Tekstikentät: Register values and Register secret values

Syöte	Toivottu tulos
tyhjä	HYV, ei luoda kriteeriä
välilyönti	HYV, ei luoda kriteeriä
Muu kuin numero: r, &	Virheellinen rekisterin arvo
Oikea: 4	HYV
Numeron jälkeen jotain: 4TT	Virheellinen rekisterin arvo
Negatiivinen: -4	HYV
Nolla: 0	HYV

Tekstikentät: Variable names

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: tyhjä tai välilyönti	HYV, ei luoda kriteeriä
Numero: -4, 6	Virheellinen muuttuja
Pitkä nimi: Muuttis	HYV
Ääkkösiä: å	HYV
Muita merkkejä: e-w	Virheellinen muuttuja
Oikea: x	HYV
Numero perässä: X3	HYV
Numero alussa tai välissä 1234r23	HYV

Tekstikentät: Variable and secret variable values

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo:tyhjä	HYV, ei määr itellä muuttujaa
Muu kuin numero, -, r, &	Virheellinen muuttujan arvo
Oikea: 4	HYV
Numeron jälkeen jotain: 4TT	Virheellinen muuttujan arvo
Negatiivinen: -4	HYV
Nolla: 0	HYV

Tekstikentät: Outputs and secret outputs

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo, tyhjä	HYV, ei tulosteita
välilyönti	HYV, ei tulosteita
Yksi syöte: 3	HYV
Negatiivinen -1	HYV
Monta, mutta väär in, 4.4.3 3 5	Virheellinen tuloste
Muu kuin numero: E	Virheellinen tuloste
Välit eri lailla: 4,5, 4, 3, 2	HYV
Oikea: 3, 5, 7	HYV
Eri määr ä syötteitä Outputs ja Secret Outputs	HYV

Tekstikentät: Laadulliset kriteerit: Code size, Code size quality, data area size, data area size quality, stack max size, stack max size quality, executed commands quality, memory references, memory references quality

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo:tyhjä	HYV, ei määritellä arvoa
Muu kuin numero, -, r, &	Virheellinen kriteerin arvo
Oikea: 43	HYV
Numeron jälkeen jotain: 4TT	Virheellinen kriteerin arvo
Negatiivinen: -4	Virheellinen kriteerin arvo
Nolla: 0	HYV

Tekstikenttä: Max commands allowed

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo:10 000	HYV
Muu kuin numero: :, r, &	Virheellinen arvo
Oikea: 43	HYV
Numeron jälkeen jotain: 4TT	Virheellinen arvo
Negatiivinen: -4	Virheellinen arvo
Nolla: 0	Virheellinen arvo
100 000 tai yli	Varoitus, HYV

Tekstikentät: Palautekentät kriteereille

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: oletuspalaute	HYV
Tyhjä	HYV, antaa oletuspalautteen
Yksi merkki	HYV
Palaute mutta esim rekisterille ei ole annettu arvoa	HYV, ei tallenneta kriteeriä
Välilyönti	HYV, antaa oletuspalautteen

Tekstikentät: Final feedback success/Final feedback failed

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo:oletuspalaute	HYV
Tyhjä	HYV, antaa oletuspalautteen
Välilyönti	HYV, antaa oletuspalautteen
Yksi merkki	HYV

Dropdownit: Vertailut muuttujien ja rekisterien arvoille

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo =	HYV
<i>Muut</i> , <, <=, >, >=, !=	HYV

Painikkeet: Show printable view, hide printable view

Syöte	Toivottu tulos
Painallus show	Poistaa palautteissa muokkausmahdollisuuden
	ja laatikon
Painallus hide	Palauttaa laatikot

Kt4. Tehtävän muokkaaminen

Sivu: Tehtävän luontisivu (composer.jsp) Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

– Samat mitä tehtävän luonnissa, ei kuitenkaan syytä testata niitä uudestaan. Täytyy kuitenkin katsoa että muutokset tulevat voimaan.

Kt7. Raporttien katsominen

Sivu: Tilastosivut (statistics.jsp ja searchusers.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- tekstikenttä Search users
- painike Search, Remove user

Tekstikenttä: Search users

Syöte	Toivottu tulos
Tyhjä syöte	HYV, ei listaa yhtään nimeä
välilyöntejä	HYV, ei listaa yhtään nimeä
1 merkki, esim. p	HYV, Listaa kaikki käyttäjät, joissa esiintyy kyseinen merkki
Oikea syöte: iina	HYV, Listaa kaikki käyttäjät joissa esiintyy kyseinen merkkisarja. Esim. Löytää Tiina Testi

Painike: Search

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Näyttää listan käyttäjistä hakuarvojen mukaan

Painike: Remove user

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Kysyy varmistuksen poistetaanko käyttäjä.

Syöte	Toivottu tulos
	Mikäli valitaan kyllä kyseinen käyttäjä häviää
	järjestelmästä.

5.2.1 Opiskelijan käyttötapaukset

Kt9. järjestelmään rekisteröityminen

Sivu: Rekisteröintisivu (signup.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- tekstikentät First name, Last name, Student number, Social security number, E-mail, User name, Password, Password again.
- painike Sign up

Tekstikenttä: First name

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: tyhjä	'Please enter your first name'
Välilyönti tai useita välejä	'Please enter your first name'
Yksi merkki '3'	HYV
Yli 40 merkkiä'fdgddfgfd'	'First name must be 1-40 characters long'
Html-koodia <l>Taro</l>	'Field may not contain characters ," <, >, &" '
Heittomerkkejä "Tarou"	'Field may not contain characters ," <, >, &" '
Et-merkki 'Taro&friends'	'Field may not contain characters ," <, >, &" '
Oikea syöte: Taro	HYV

Tekstikenttä: Last name

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: tyhjä	'Please enter your last name'
Välilyönti tai useita välejä	'Please enter your last name'
Yksi merkki '3'	HYV
Yli 40 merkkiä'fdgddfgfd'	'Last name must be 1-40 characters long'
Html-koodia <l>Morimoto</l>	'Field may not contain characters ," <, >, &" '
Heittomerkkejä "Morimoto"	'Field may not contain characters ", <, >, &" '

Syöte	Toivottu tulos
Et-merkki: 'Mori&Moto'	'Field may not contain characters ," <, >, &" '
Oikea syöte: Morimoto	HYV

Tekstikenttä: Student number

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: tyhjä	'Please enter either social security number or student number'
Tyhjä mutta social security number hyväksytty	HYV
Muita kun numeroita: 129as½3u7	'invalid student number'
Liian lyhyt: 123	'student number must be 9 digits'
Liian pitkä:999999999999999	'student number must be 9 digits'
Oikea: 047839222	HYV

Tekstikenttä: Social security number

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: tyhjä	'Please enter either social security number or student number'
Tyhjä mutta student number hyväksytty	HYV
Virheellinen muoto 2343-gg-333A	'Social security number must be of Finnish format'
Oikea muoto: 170287-123C	'HYV'

Tekstikenttä: E-mail

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: tyhjä	'Please enter your E-mail address'
välilyönti	'email-address not correct format'
Yksi merkki '9'	'email-address not correct format'
html-koodia: taro.morimoto@cs.helsinki.fi	'Field may not contain characters ", <, >, &" '
Muita html-erikoismerkkejä: "taro".morimoto@helsinki.fi	'Field may not contain characters ", <, >, &" '

Syöte	Toivottu tulos
Taro.mori&moto@helsinki.fi	'Field may not contain characters ", <, >, &" '
Oikea syöte: taro.morimoto@cs.helsinki.fi	HYV
Virheellinen syöte: taro@	'E-mail address not correct format'
Virheellinen syöte: taro@morimoto@helsinki.fi	'E-mail address not correct format'
Virheellinen syöte: taro.morimoto@hel.sinki.fi	'E-mail address not correct format'

Tekstikenttä: User name

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: tyhjä	'Please enter your user name'
Välilyönti tai useita välejä	'Please enter your user name'
Nimi joka jo kannassa	'Username already in use, please choose another'
Alta 3 merkkiä: tm	'Username must be 3-20 characters long'
2 välilyöntiä, 1 merkki: ' t'	'Username must be 3-20 characters long'
Yli 20 merkkiä	'Username must be 3-20 characters long'
Välilyöntejä alussa tai lopussa, merkkejä alle 3- 20	HYV
Välilyönti nimen keskellä	'Invalid user name'
Oikea:ninja	HYV

Tekstikentät: Password ja Password again

Syöte	Toivottu tulos
Password tyhjä	'Please enter your password'
Password again tyhjä	'Please repeat your password'
Välilyönti salasanan keskellä	'invalid password'
Password ja password again eivät samat	'invalid password'
Password ja password again täsmäävät hyväksytyllä salasanalla	HYV
Alle 6 merkkiä: passu	'Password must be 6-12 characters long'
Yli 12 merkkiä: password12345	'Password must be 6-12 characters long'

Syöte	Toivottu tulos
Välilyöntejä alussa tai lopussa	'invalid password'
Välilyönti tai useita välilyöntejä	'invalid password'
Html-koodia 'ss'	HYV
Oikea syöte: passun1	HYV

Painike: Sign up

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Järjestelmä siirtää käyttäjän kirjautumissivulle

Kt10. järjestelmään kirjautuminen

Sivu: Aloitussivu (login.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- tekstikentät Username, Password
- dropdown valikko Course, Language
- painike Sign in, Sign up

Tekstikentät: Username ja Password

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: molemmat tyhjiä	'User name or password incorrect'
Toinen tyhjä	'User name or password incorrect'
Väärä syöte: Tarou xxyyzz	''User name or password incorrect'
Väär ä salasana:Taro xxyzzz	"User name or password incorrect"
Oikea syöte: Taro xxyyzz	HYV

Dropdown: Course

Syöte	Toivottu tulos
Selaaminen	Näyttää kaikki järjestelmän kurssit

Painike: Sign in

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Järjestelmä siirtää käyttäjän dropdownissa

Syöte	Toivottu tulos
	valitun kurssin tehtävien selaussivulle

Painike: Sign up

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Siirtää käyttäjän tunnuksenluontisivulle

Kt11. Tehtävien katselu

Sivu: Tehtäväsivu (studentTaskList.jsp)
Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

painikkeet Log off (kt13), Do task

Painike: Log off

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Käyttäjä kirjautuu ulos järjestelmästä, siirtyy
	kirjautumissivulle

Painike: Do task

Syöte	Toivottu tulos
painallus	Käyttäjä siirtyy valitun tehtävän
	tehtävänratkaisusivulle

Kt12. Tehtävien ratkaiseminen

Sivu: Tehtäväsivu (answer_task.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- tekstikentät Simulator input, Program code
- Painikkeet Execute, Titokone report

Lisäksi testataan tehtävien ratkaisemista erilaisilla tehtävillä, ja katsotaan tarkastaako ohjelma tehtävän oikein. Testatut tehtävät kirjataan testausraporttiin.

Painke: Simulator input

Syöte	Toivottu tulos
Oletusarvo: tyhjä tai valmis syöte	HYV, mikäli kelpaa vastauksekseen
välilyönti	HYV, sama mitä tyhjä
Liian vähän syötteitä: esim. tehtävässä 3	Virheellinen syöte

Syöte	Toivottu tulos
syötettä, vain 2 annetaan.	
Liian paljon syötteitä	HYV, otetaan vain ensimmäiset
Monta, mutta väär in, 4.4.3 3 5	Virheellinen syöte
Muu kuin numero: E	Virheellinen syöte
Välit eri lailla: 4,5, -4, 3, -2	HYV
Oikea: 3, -5, 7	HYV

Tekstikenttä: Program code

Syöte	Toivottu tulos
Oikeeelista koodia	HYV
Koodissa virhe	Virheellinen koodi

Tekstikenttä: Program code

Syöte	Toivottu tulos
Oikeaa koodia, suorittaa tehtävän oikein	HYV
Oikeaa koodia, ei suorita tehtävää	Ei toteuta kriteerejä
Koodissa virhe	Virheellinen koodi

Painike: Execute

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Ohjelma antaa palautteen kriteereistä ja koodin
	oikeellisuudesta

Painike: Titokone Report

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Avaa ja sulkee titokoneen tiedot tehtävästä

Kt14. Omien tietojen muokkaus

Sivu: Aloitussivu (edit_profile.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- tekstikentät First name, Last name, Student number, Social security number, E-mail, Old password, New password, New password again.
- Painike Save

Passwordeja lukuunottamatta testaus samalla periaatteella, kuten rekisteröitymisessä. Oletusarvoina vanhat tiedot.

Tekstikentät: Old Password

Syöte	Toivottu tulos
Oletus: tyhjä	'Please enter you old password '
välilyönti	'Please enter you old password '
Html-koodia 'passun1'	'virheellinen salasana'
Väär ä syöte: @\$}	'virheellinen salasana'
Oikea syöte: passun1, eli se joka oli jo aiemmin määr itelty	HYV

Tekstikentät: New password ja New password again

Syöte	Toivottu tulos
Molemmat tyhjiä, ei muuteta	HYV
New password tyhjä, new password again ei tyhjä	'Please enter new password'
New password again tyhjä, New password ei tyhjä	'Please repeat your new password'
New password ja New password again eivät samat	'invalid password'
New password ja New password again täsmäävät hyväksytyllä salasanalla	HYV

Painike: Save

Syöte	Toivottu tulos
Painallus	Tallentaa tiedot kantaan, Siirtää käyttäjän
	takaisin studentTaskList.jsp

V7. Salasanan lähetys

Sivu: Salasanan lähetyssivu (send_email.jsp)

Testattavat käyttöliittymäkomponentit:

- tekstikenttä Username
- Painike Send

Tekstikenttä: Username

Syöte	Toivottu tulos
tyhjä	Käyttäjätunnusta ei löydy
välilyönti	Käyttäjätunnusta ei löydy
Oikea: morimoto	HYV
Väärä: morimot	Käyttäjätunnusta ei löydy

Painike: Send

Syöte	Toivottu tulos
Painallus, cs.helsinki.fi – muotoinen sähköposti	Lähettää sähköpostin, jossa 6-12 merkkiä pitkä uusi salasana.
Painallus, salasana muunlainen	Kerrotaan käyttäjälle, että ottaa yhteyttä opettajaan.

5.3 Testien raportointi

Java-luokkien testeistä kirjoitetaan raportti, joista täytyy käydä ilmi vähintään seuraavat asiat:

DBHander.java

Testaaja: Taro

Päivämäärä: 18.10.2006

Testin kuvaus: Testattiin JUnit-testiluokalla testDBHandler

Lausekattavuus: noin 80%.

Odotetut tulokset: Tietokantaoperaatiot onnistuu

Havaitut virheet: Ei ongelmia.

Tulokset: Testi suoritettu onnistuneesti.

Testausraportit liitetään Testausraportti-dokumenttiin.

6 Testausaikataulu

Yksikkötestauksessa ei tarvita aikataulua, koska se katsotaan osana koodausta ja suoritetaan sen yhteydessä. Integrointi – ja järjestelmätestaus pyritään toteuttamaan GANT-kaavion mukaan.